

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Jakubov u Mor. Budějovic, okres Třebíč

Jakubov u Mor. Budějovic 130, 675 44 Lesonice

Identifikátor školy: 600 121 917

Termín konání inspekce: 4. – 9. březen 2004

Čj.:	kk4zx105
Signatura:	k4-1035/04-11021

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve všech součástech školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve všech součástech školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech základní školy, v mateřské škole a ve školní družině vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Neúplná Základní škola Jakubov u Mor. Budějovic, okres Třebíč byla zřízena obcí Jakubov u Mor. Budějovic jako příspěvková organizace k 1. 1. 2003 s kapacitou 53 žáků. Ve školním roce 2003/2004 ji navštěvuje 42 žáků rozdělených do tří tříd. První třídu tvoří 1. a 2. ročník, II. třídu 3. a 4. ročník, III. třídu 5. ročník. Pracuje zde pět pedagogických a čtyři provozní zaměstnanci.

Součástí školy jsou mateřská škola s kapacitou 25 dětí, školní družina s kapacitou 53 žáků a školní jídelna s kapacitou 125 jídel.

V mateřské škole je pro školní rok 2003/2004 zapsáno 17 dětí, z toho 5 na nepravděpodobnou školní docházku. Rozhodnutím Krajského úřadu kraje Vysočina byla pro mateřskou školu udělena výjimka z minimálního počtu dětí pro školní rok 2003/2004.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Podíl předmětů vyučovaných s odbornou a pedagogickou způsobilostí

Ročník	S odbornou a pedagogickou způsobilostí jsou vyučovány	Bez odborné a pedagogické způsobilosti jsou vyučovány
1.	český jazyk, matematika	prvouka, hudební výchova, výtvarná výchova, praktické činnosti, tělesná výchova
2.	český jazyk, matematika	prvouka, hudební výchova, výtvarná výchova, praktické činnosti, tělesná výchova
3.	—	český jazyk, matematika, prvouka, hudební výchova, výtvarná výchova, praktické činnosti, tělesná výchova
4.	německý jazyk, výtvarná výchova, praktické činnosti	český jazyk, anglický jazyk, matematika, přírodověda, vlastivěda, hudební výchova, tělesná výchova
5.	český jazyk, německý jazyk, matematika, přírodověda, výtvarná výchova, praktické činnosti	anglický jazyk, vlastivěda, hudební výchova, tělesná výchova

Ve školní družině působí pedagogický pracovník, jehož vzdělání splňuje podmínky vyžadované platnou právní normou. Výchovné poradenství je zajištěno nekvalifikovaně. Při sestavování úvazků ředitelka školy zohlednila dle personálních možností způsobilost vyučujících.

Vzhledem k nižšímu počtu dětí zapsaných v mateřské škole je její personální obsazení nestandardní. Dopolední výchovně vzdělávací práci zajišťuje zástupkyně ředitelky pro předškolní výchovu, která má dlouholetou praxi a požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilost. Pracuje ve škole druhým rokem jako zástup za mateřskou dovolenou. Odpolední, v nutných případech i dopolední činnosti zabezpečuje nekvalifikovaná pracovnice zaměstnaná současně jako školnice.

Organizace celého integrovaného zařízení vychází z charakteru a potřeb všech jeho součástí. Spolupráce a propojenost základní a mateřské školy je orientována na otázky provozní, materiálně technického zabezpečení, prezentaci na veřejnosti apod. Rozsáhlé kompetence zástupkyně ředitelky pro předškolní výchovu i povinnosti všech dalších zaměstnanců vymezují pracovní náplně, které jsou součástí organizačního řádu.

Předškolní zařízení má tradiční organizační strukturu, která neznamenala po sloučení se základní školou v oblasti provozní nebo pedagogické výraznější změny. Organizace jeho provozu i výchovně vzdělávací práce je stanovena základními dokumenty – vnitřním a provozním řádem, režimem dne, pracovními náplněmi a pracovní dobou zaměstnanců. Vnitřní řád vymezuje základní práva a povinnosti zákonných zástupců dětí a pravidla jejich spolupráce s mateřskou školou. Režim dne respektuje hygienické požadavky na činnost předškolních zařízení. Délka provozu mateřské školy a rozvržení přímé výchovné práce učitelek nevychází z potřeb rodičů, ale z výše finančních prostředků na platy ovlivněné nízkým počtem přijatých dětí.

Vnitřní informační systém v celém zařízení je funkční. Vzhledem k jeho velikosti jsou informace předávány především osobním kontaktem, na jednáních pedagogických rad a provozních porad. Písemné informace (např. měsíční plány práce) a další materiály mají vyučující k dispozici v ředitelně.

Jako poradní a metodické orgány slouží pedagogická rada a provozní porady. Jejich činnost odpovídá velikosti školy i jejím potřebám, pořizované zápisy z těchto jednání mají potřebnou vypovídací hodnotu.

Systém vedení zaměstnanců vzhledem k počtu pracovníků spočívá především v každodenním osobním kontaktu a operativním řešení vzniklých problémů.

Péče o nekvalifikované a začínající učitele zajišťuje ředitelka školy v rámci hospitační činnosti, konzultacemi i možností účasti na vzdělávacích akcích, která je však těmito pracovníky využívána spíše ojediněle.

Hospitační činnost ředitelky školy probíhá na prvním stupni základní školy vždy s předem daným záměrem u všech pedagogických pracovníků. Závěry a doporučení z hospitací jsou následně projednávány při osobních jednáních.

Kontrola v předškolním zařízení je orientována na posouzení kvality vnitřních organizačních předpisů a na zpracování Školního vzdělávacího programu. Příležitostná sledování výchovně vzdělávací činnosti nemají charakter klasických hospitací doložených písemnými záznamy a následnými pohospitačními rozhovory.

Další kontrolní aktivity ředitelky školy plánovitě směřují do všech oblastí výchovně vzdělávací činnosti a provozu jednotlivých součástí školy.

Způsob a funkčnost plánování lidských zdrojů jsou ovlivňovány lokalizací školy, její velikostí i nepříznivou dopravní dostupností.

Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměřen na oblast školních vzdělávacích programů, jazykové vzdělání, semináře pro vedoucí pracovníky a vyučující

jednotlivých předmětů. Z přehledů účasti je patné, že této možnosti využívá především ředitelka školy. Dalšími akcemi byly metodické semináře (např. využití PC, vedení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami) organizované pro všechny vyučující základními školami a zvláštní školou v Moravských Budějovicích.

Zástupkyně ředitelky školy pro předškolní výchovu se zúčastnila vzdělávacích akcí, na kterých získala poznatky o novém pojetí předškolního vzdělávání dle Rámcového programu pro předškolní vzdělávání a programu Začít spolu. Nové podněty a moderní trendy ve výchovně vzdělávací práci uplatňuje v současné době především pozvolnými jednotlivými kroky. Metodické vedení nekvalifikované pracovnice spočívá zvláště v pomoci při přípravě pomůcek a obsahu odpoledních výchovně vzdělávacích činností.

Hodnocení zaměstnanců provádí ředitelka školy pravidelně formou individuálních osobních pohovorů na základě předem známých kritérií a výsledků kontrolní činnosti. V případě školnice využívá i informace o kvalitě její práce poskytnutými zástupkyní ředitelky pro předškolní výchovu.

Hodnocení personálních podmínek se vztahuje ke všem součástem školy.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy ve všech součástech školy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Materiálně technické podmínky na 1. stupni základní školy a ve školní družině

První stupeň základní školy se nachází v přízemní budově postavené koncem padesátých let minulého století v okrajové části obce. V areálu školy mají žáci k dispozici dvůr a travnatou zahradu se šplhadly, průlezkou a doskočištěm, které jsou za příznivého počasí využívány hlavně k relaxaci a k výuce tělesné výchovy.

Ve škole jsou tři esteticky vyzdobené kmenové třídy zařízené starším dobře udržovaným nábytkem a částečně vybavené audiovizuální technikou i některými tabelárními pomůckami. Dále se zde nacházejí ředitelna, šatny a sociální zařízení. Kabinety ani skladovací prostory škola nemá. Nové vybavení učebny výpočetní techniky s moderními počítači, potřebným softwarem a internetem je využíváno především pro činnost zájmového kroužku a školní družiny, vzácně i ve výuce.

Školní družina je umístěna v kmenové třídě prvního a druhého ročníku, kde je část podlahy kryta kobercem sloužícím k relaxaci a hrám. Prostorové podmínky, které jsou vzhledem k počtu zapsaných žáků pouze vyhovující, omezují především možnosti pohybových aktivit. Nedostatek prostoru je kompenzován využíváním školní chodby (možnost hry stolního tenisu a košíkové).

Žáci mají k dispozici poměrně široký výběr her, stavebnic, dětské literatury, materiálu pro výtvarné činnosti a učebnu výpočetní techniky. Rodiče přispívají na provoz školní družiny částkou 100,- Kč ročně. Tato částka se využívá k nákupu drobného spotřebního materiálu a dalšího vybavení.

K výuce tělesné výchovy a pro činnost školní družiny je používána již zmíněná zahrada, travnaté hřiště místní tělovýchovné jednoty a v zimním období obecní kulturní dům. Pro vyučování některých praktických činností slouží školní pozemek.

Škola má pro všechny předměty dostatečné množství vhodných učebnic i pracovních sešitů v souvislých řadách (Prodos, Alter) a některé další učební texty. Řadu z nich si vyučující vyrábějí sami. Žákovská a učitelská knihovna obsahuje převážně starší tituly beletrie, některé obrazové publikace, encyklopedie a další naučnou, odbornou i moderní pedagogickou literaturu. Ve škole chybí současná norma spisovné češtiny. Nevýhodou je, že vyučující nemají k dispozici školní kopírku.

V poslední době došlo k částečnému zlepšení materiálně technických podmínek hlavně pro výuku cizích jazyků a využití výpočetní techniky. Vybavení pomůckami a dalším materiálem (mapy, atlasy, přírodniny, modely, nástěnné obrazy, fyzikální a chemické pomůcky) především pro vyučování přírodovědy, vlastivědy a prvouky umožňuje plnění zvoleného vzdělávacího programu pouze na základní úrovni.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mohou využívat speciální učebnice, učební texty a některé kompenzační pomůcky.

Kontrolní činnost v této oblasti je prováděna ředitelkou školy každodenním kontaktem i při hospitacích. Školní nábytek, učební pomůcky i knižní fond jsou obnovovány postupně podle reálných požadavků vyučujících a finančních možností.

Materiálně technické podmínky v mateřské škole

Mateřská škola je umístěna v účelové budově v centru obce. Původně byla projektována pro činnost dvou tříd. Po poklesu zapsaných dětí byl její provoz omezen na jednu třídu. V nevyužitých místnostech je umístěna místní knihovna a logopedická poradna.

Dostatečně velká třída je rozdělena na část pracovní, hernu a část určenou pro cvičení. Prostorové uspořádání usnadňuje učitelkám přehled o všech dětech. Dětský nábytek svojí velikostí plně neodpovídá antropometrickým požadavkům. Školní nábytek je sice starší, ale udržovaný, jeho rozmístěním v prostoru vznikly různé pracovní a herní koutky. Jejich vybavení pomůckami a dalším materiálem ale zatím není na takové úrovni, aby plnily funkci podnětných center aktivit. Škola má dostatek většinou starších hraček, učebních pomůcek a dětských knih. Jejich doplňování a obnova v souladu se současnými trendy je vzhledem k omezeným finančním prostředkům pomalá. Výjimku tvoří velmi dobré vybavení pro tělesnou výchovu. Vhodné rozmístění většiny hraček i pomůcek děti stimuluje k různým hrám i činnostem a přispívá k rozvoji jejich samostatnosti. Uložení některých hraček v uzavřených skříňkách znesnadňuje přehled o jejich celkové nabídce.

Učitelky využívají při práci funkční didaktickou techniku, postrádají však kopírovací zařízení, které by usnadňovalo přípravu učebních pomůcek a osobní počítač pro zpracování školní dokumentace a plánování.

K sezónním činnostem, pohybovým aktivitám a pobytu venku slouží školní zahrada se vzrostlou zelení a odpovídajícím vybavením. V současné době není v dobrém stavu pískoviště, jeho obnova je plánována na nejbližší období. Plán zlepšování materiálně technických podmínek dále zahrnuje výměnu podlahové krytiny a nábytku ve třídě, vymalování všech místností, zakoupení záclon, výměnu některého zahradního vybavení a údržbu stávajícího. Prostory mateřské ani základní školy nejsou využívány širší veřejností.

Hodnocení materiálně technických podmínek je vztaženo k celé škole.

Materiálně technické podmínky jsou ve všech součástech školy hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program na 1. stupni základní školy

Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších předpisů.

Individuální vzdělávací programy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami škola nepoužívá, vyučující uplatňují diferencovaný přístup k těmto žákům během vyučování.

Ředitelkou sestavený učební plán pro školní rok 2003/2004 zahrnuje všechny stanovené předměty, dodržuje daný počet hodin a týdenní časové dotace. Porovnáním bylo zjištěno, že učební plán je v souladu s rozvrhem i reálnou výukou. Obsah probíraného učiva korespondoval s osnovami.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu.

Kontrolu naplňování učebního plánu a učebních osnov provádí ředitelka školy. Kontrolní mechanismy sledují jak rozvržení a obsah probíraného učiva, tak i získávání konkrétních dovedností a kompetencí stanovených osnovami.

System a způsob kontroly naplňování učebního plánu a učebních osnov je účinný.

Sestavený rozvrh hodin je v souladu s obecnými právními předpisy a odpovídá zásadám správné psychohygieny. Řád školy obsahuje potřebné informace a jasně stanovená pravidla i práva žáků.

Zákonným zástupcům jsou pravidelně poskytovány informace na třídních schůzkách, v rámci individuálních konzultací, v žákovských knížkách a deníčcích, prostřednictvím místního tisku i obecních webových stránek. K otevřenosti školy vůči rodičům s možností kontaktu přispívají četné školní aktivity (besídky, výstavky, karneval, společné zájezdy a další kulturní i sportovní akce).

Organizace výchovně vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství se soustřeďuje převážně na péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Další činnosti jsou vyvíjeny zvláště v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Zpracovaný minimální preventivní program obsahuje opatření, která jsou v průběhu školního roku naplňována. Primární prevence sociálně patologických jevů spočívá především ve vytváření pozitivního klimatu školy, v bohaté zájmové činnosti i v zařazování výchovných prvků do vyučovacího procesu.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu.

Výchovně vzdělávací program mateřské školy

Školní vzdělávací program pro školní rok 2003/2004 zpracovala zástupkyně ředitelky pro předškolní výchovu po předchozím projednání s vedením školy. Obsahuje obecné cíle vycházející z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání a stanovuje základní orientaci činnosti. Dlouhodobým specifickým zaměřením ve výchovně vzdělávací oblasti je socializace dětí a rozvíjení jejich osobnosti s respektováním individuálních zvláštností.

Projekt nazvaný „Rok v mateřské škole aneb hraje si od jara do zimy“ je tvořen tematickými měsíčními bloky, dále členěnými na týdenní podtémata. Ta jsou postupně

rozpracována do pěti oblastí dle Rámcového programu pro předškolní vzdělávání se stanovením dílčích úkolů a prostředků realizace.

Vzdělávací program je doplňován návštěvami koncertů, různými akcemi souvisejícími s životem školy (rozloučení s předškoláky, maškarní bál), oslavami svátků (mikulášská a vánoční besídka), výletem do ZOO v Jihlavě, návštěvou hasičské zbrojnice, místní knihovny a základní školy.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s platnými obecně závaznými právními předpisy. Realizované vzdělávací činnosti prokazující plnění vzdělávacího programu jsou pravidelně zaznamenávány v přehledu výchovné práce.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Zástupkyně ředitelky pro předškolní výchovu v současné době plní výchovně vzdělávací program s dětmi sama. Tím je zajištěna propojenost a návaznost jednotlivých činností i okamžitá zpětná vazba o průběžném naplňování školního vzdělávacího programu. Po ukončení týdenního tématu zpracovává hodnotící list se stanovenými závaznými hledisky. Spíše než vlastní práci v nich hodnotí reakce a výsledky dětí. Závěry pro další činnost často stanovuje formálně bez hlubšího zamyšlení nad příčinami nedostatků.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je účinný pouze částečně.

Výchovně vzdělávací činnosti jsou realizovány podle dokumentu „Uspořádání dne v mateřské škole“. Ten v souladu s hygienickými požadavky stanovuje dobu podávání jídla a pobytu venku. Celkový průběh a kvalitu výchovně vzdělávací práce pozitivně ovlivňuje vyváženost řízených i spontánních činností a pravidelné zařazování pobytu venku. Pitný režim je zaveden, v době inspekce byl dětmi často využíván. Organizace a průběh stravování respektují individuální potřeby dětí. Dopolední a odpolední svačina i oběd jsou podávány přímo ve třídě. Děti se částečně podílejí na přípravě stolování, jeho úroveň je dobrá. Odpolední odpočinek je vzhledem k provozní době školy vynechán. V době po obědě až do odchodu dětí jsou zařazovány klidové aktivity, poslech četby apod.

O činnosti mateřské školy, plánovaných akcích, obsahu výchovně vzdělávací práce a organizačních věcech jsou rodiče informováni na schůzkách, při předávání dětí a formou zpráv na nástěnce v šatně. Škola umožňuje rodičům účast na různých akcích i společný pobyt s dítětem v době jeho adaptace.

Zavedený informační systém je funkční, poskytuje rodičům potřebné informace.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy

Český jazyk, německý jazyk

Výuku českého jazyka zajišťují tři vyučující, z nichž dvě splňují požadované kvalifikační podmínky, třetí absolvovala středoškolské pedagogické studium pro obor vychovatelství. Absence požadovaného vzdělání neovlivnila negativně kvalitu výchovně vzdělávacího procesu. Vyučování vhodně doplňují vlastivědné výlety, exkurze, návštěvy divadelních představení a příprava vystoupení pro veřejnost.

Hospitované hodiny probíhaly v kmenových třídách. Kromě vhodných učebnic učitelky využívaly pracovní sešity, kopírované texty a další učební pomůcky. Didaktickou ani výpočetní techniku nepoužily.

Jejich bezprostřední příprava na výuku byla promyšlená a pečlivá jak po stránce obsahové, tak i metodické. Učivo interpretovaly, srozumitelně, odborně a věcně správně. Snažily se vést žáky k aktivnímu učení a k vytváření systému vědomostí, rozvíjely schopnost aplikovat osvojené učivo v praxi. Sledované vyučovací hodiny se vyznačovaly rozmanitostí metod a forem výuky i zařazováním herních, individuálních a skupinových činností, které byly organizované většinou po jednotlivých ročnících. Tento charakter vyučování plnil funkci přirozené relaxace. Aktuální zařazování odpočinkových aktivit a relaxačních cvičení hlavně v nejnižších ročnících bylo málo časté.

Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vyučující zohledňovaly zadáváním kratších úkolů a poskytováním pomoci při samostatné práci, vytvářely příležitosti i pro rozvoj talentovaných žáků. Týmové a kooperativní prvky zařazovaly do výuky jen vzácně.

Ve většině sledovaných hodin byli žáci vhodným způsobem motivováni zejména průběžným využíváním svých zkušeností ze životních situací nebo z četby. Pozitivně zaměřené hodnocení pozorované ve všech vyučovacích hodinách působilo rovněž motivačně. Vstupní motivaci nahrazovalo pouze sdělení výukových cílů a programu hodiny.

Pochopení látky vyučující zjišťovaly prostřednictvím zpětné vazby – individuální kontrolou, rozhovorem, účelnou prací s chybou apod. V části hodin poskytovaly žákům příležitost k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení výkonů. V závěru hodin pak většinou zhodnotily splnění stanovených cílů.

Výsledky vzdělávání a výchovy vyučující ověřují soustavným individuálním pozorováním, zadáváním kontrolních úkolů i pravidelnými písemnými pracemi.

Ve všech sledovaných hodinách převládaly příznivé interakční vztahy s oboustranným respektováním dohodnutých pravidel a s příkladným chováním žáků.

Výuka *německého jazyka* je personálně zabezpečena vyučující s požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Žáci mají k dispozici učebnice, pracovní sešity, slovníky, nahrávky textů a některé další materiály. Sledované vyučovací hodiny probíhaly převážně v odborné pracovní výpočetní technice, která neposkytuje optimální prostorové podmínky a jejíž celkové vybavení jen částečně vytvářelo atmosféru jazykové učebny. Jako další zdroje informací byly využívány především názorné a obrazové materiály, v omezené míře i magnetofonové nahrávky rodilých mluvčích.

Struktura hospitovaných hodin odpovídala výukovým cílům, které vyučující vždy jasně stanovila a v úvodu hodiny sdělila. Učivo, vždy navazující na předchozí znalosti žáků, interpretovala věcně správně. Hodiny členila na kratší pracovní celky s logickou návazností. Nedostatky ve výslovnosti a gramatické chyby průběžně opravovala.

V oblasti organizace využívala převážně frontální výuku doplňovanou zařazováním individuálních a skupinových činností. Tato organizace vytvářela podmínky pro vzájemnou spolupráci a přispívala k aktivnímu učení. Relaxační a odpočinkové aktivity byly zařazovány v menší míře.

Všichni žáci mohli uplatnit vlastní aktivitu a iniciativu, pokud pracovali rychlejším tempem, měli možnost plnit další úkoly. Výuka byla vedena jasnými pokyny, částečně v německém jazyce. V průběhu hodin vyučující zařazovala rozličné činnosti za účelem procvičování a opakování probíraného učiva. To bylo založeno na překladu jednotlivých vět, doplňování textů v pracovních sešitech a práci s dalšími zdroji učebních informací. Chybělo častější zařazování takových činností, při nichž by měli žáci dostatečný prostor k samostatnému jazykovému projevu, k rozvíjení schopnosti vést rozhovor a prakticky uplatnit dosud získané řečové dovednosti. Jedna vyučovací hodina byla věnovaná především procvičování učiva

gramatiky. V ní použité stereotypní formy práce založené na verbálních metodách jen minimálně podporovaly žádoucí rozvoj komunikativních dovedností. Žáci pracovali pouze s učebnicí a pracovním sešitem, další pomůcky nebyly využity.

Vstupní motivace téměř ve všech sledovaných hodinách byla nahrazována sdělením obsahu hodiny. Jako motivační prvky působily především zvolené metody i formy práce a způsob hodnocení. Výrazně byly oceňovány dobré výsledky i každé zlepšení slabších žáků. V závěru všech hodin bylo provedeno shrnutí učiva a zhodnocení práce.

Vyučující pozitivně ovlivňovala psychosociální podmínky výuky, vytvářela prostředí důvěry a přiměřené tolerance. Vzájemná komunikace probíhala na základě dohodnutých pravidel, byla přátelská a věcná. Žáci nebyli stresováni, jejich chování a reakce byly spontánní a přirozené.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém a německém jazyku jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Matematika, vlastivěda, přírodověda

Část hodin sledovaných předmětů je vyučována bez odborné a pedagogické způsobilosti. Absence požadovaného vzdělání ovlivnila zvláště výuku vlastivědy v pátém ročníku – její organizační strukturu, využití efektivních metod a forem i psychohygienické podmínky.

Vyučování probíhalo v kmenových třídách. Žáci měli k dispozici vhodné učebnice, pracovní sešity a některé další zdroje učebních informací. Omezené materiální vybavení pro výuku sledovaných předmětů nepříznivě ovlivňovalo její názornost. Didaktickou techniku vyučující nevyužili.

Bezprostřední příprava na většinu hospitovaných hodin byla promyšlená a kvalitní. Stanovené cíle respektovaly aktuální stav třídy a individuální vzdělávací potřeby žáků, sledovaly návaznost probíraného učiva.

Kvalita výchovně vzdělávací činnosti ve sledovaných hodinách byla rozdílná.

V převážné části hodin bylo organizační a metodické vedení výuky efektivní, umožňovalo dostatečné využití časového prostoru. Učitelky vhodně volily výběr, sled a množství informací vzhledem k náročnosti učiva a specifickým podmínkám tříd. Sledovaly návaznost na předchozí znalosti, vytvářely předpoklady pro komplexní vědomosti a dovednosti žáků, důsledně je vedly ke schopnosti aplikovat získané poznatky. Často účelně střídaly rozmanité samostatné činnosti s aktivitami řízenými. Variabilita činností měla charakter přirozené relaxace, jejíž jiné formy nebyly zaznamenány. Při výuce se zřetelně projevoval individuální přístup k žákům s uplatňováním metod podporujících maximální rozvíjení vědomostí a dovedností každého jednotlivce. Vhodná organizace práce umožňovala aktivní zapojení všech žáků a poskytovala možnost pracovat individuálním tempem. Učivo bylo interpretováno věcně správně. V části hodin učitelky zařazovaly herní a oddechové činnosti i metody aktivního učení. Vhodně začleňovaly regionální a ekologické prvky, kladly důraz na aplikaci získaných poznatků.

Hodina vlastivědy v pátém ročníku se vyznačovala spíše transmisivním způsobem vedení výuky s převahou převážně frontálních metod. Dominoval řízený rozhovor, doplněný rozsáhlým zápisem do sešitů. Chyběl konstruktivní styl učení – řešení problémů, kooperativní činnosti. Využití názorných pomůcek a dalších zdrojů učebních informací bylo minimální.

Zřetelné úvodní vymezení výchovně vzdělávacích cílů a následné zhodnocení jejich splnění provedli vyučující pouze v některých hospitovaných hodinách. Používali spíše průběžnou motivaci povzbuzením a pochvalou, využitím mezipředmětových vztahů, dřívějších znalostí nebo praktických činností a zkušeností žáků. Převažovalo slovní hodnocení jejich výkonů

včetně respektování individuálních dispozic. Prostor pro sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků vytvářeli vyučující pouze omezeně. Stupeň osvojení učiva pravidelně ověřují ústní i písemnou formou.

Výuka se vyznačovala pozitivními interakčními vztahy, příkladným chováním, aktivitou a zájmem žáků. Vyučující respektovali jejich osobnost a téměř vždy jim poskytli možnost vyslovit vlastní názor.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice, přírodovědě a vlastivědě jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Hodnocení výsledků vzdělávání je prováděno převážně v rámci běžné klasifikace dvakrát ročně na pedagogických radách. Znalosti žáků zjišťuje ředitelka školy formou hospitací, zadáváním vlastních písemných prověrek z hlavních předmětů a žakovských dotazníků. Přijaté závěry jsou zaměřeny na odstranění zjištěných nedostatků ve spolupráci s pracovníky školy, rodiči a dalšími partnery. Částečnou zpětnou vazbu poskytují studijní výsledky žáků a konzultace s vyučujícími ve spádové škole, popř. úspěchy v žakovských vědomostních i sportovních soutěžích.

Celkově jsou výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Průběh a výsledky výchovně vzdělávací práce v mateřské škole

Spontánní a řízené činnosti

Pedagogická pracovnice se na přímou práci s dětmi zodpovědně připravuje. Plánuje činnosti v souladu se stanoveným tématem, z něhož pak vychází při příprava pomůcek i obměna výzdoby ve třídě, na které se podílejí také děti. Zvolené cíle a úkoly nebyly diferencovány tak, aby odpovídaly různorodému složení třídy.

Organizace výchovně vzdělávací práce se vyznačovala zažitým členěním dne na jednotlivé organizační celky. Plynulost mezi nimi byla narušována řízenými režimovými momenty.

V průběhu spontánních aktivit respektovala učitelka dominantní úlohu dětské hry. Nechávala dětem naprostou volnost ve výběru hraček, místa ke hře a kamarádů. Nabídka činností z její strany však byla omezená. Spíše využívala vhodných situací k rozhovorům s dětmi, k rozvíjení jejich her a k individuálnímu plnění úkolů souvisejících s týdenním tématem formou spontánního učení. Velkou pozornost věnovala vytváření pozitivních vztahů mezi dětmi a jejich vedení k pečlivému úklidu hraček v průběhu her. Délka spontánních činností byla řízena učitelkou a ukončována hromadně. Děti ale měly možnost v době před pobytem venku se k nim vrátit, pokračovat v nich nebo je dokončit.

V řízených činnostech převládala frontální organizace, bez výraznější diferenciací nároků. Učitelka se orientovala především na plnění vzdělávacích cílů. Užívané metody a formy práce vycházely z její mnohaleté pracovní zkušenosti a rutiny. Nepodporovaly aktivní účast dětí v procesu učení, verbální předávání poznatků výrazně převažovalo nad praktickými činnostmi

realizovanými formou her. Chyběla rozsáhlejší nabídka individuálních a skupinových aktivit, vytváření prostoru pro potřeby a schopnosti jednotlivých dětí. Učitelka při rozhovoru s nimi předávala vlastní informace, nekladla problémové otázky, nevedla je k přemýšlení a využití jejich dosavadních zkušeností.

Motivace spočívala více ve slovním podněcování než v přípravě prostředí, které by vyvolalo u dětí spontánní zájem. Snahu a dílčí úspěchy učitelka oceňovala pochvalou a povzbuzením.

Její jednání bylo taktické, vstřícné a přispívalo k vytváření pocitu jistoty a důvěry. Vytvářela ve třídě klidnou a příznivou atmosféru, věnovala dětem maximální pozornost. Individuální rozhovory s nimi směřovala více k rozvíjení poznatků, než k rozvoji jejich komunikativních dovedností. Děti se chovaly spontánně a otevřeně, ale dodržovaly stanovená pravidla, která si společně s učitelkou stanovily.

Průběh spontánních činností je hodnocen jako velmi dobrý, řízených jako dobrý.

Průběhové výsledky

Pohybové schopnosti a hrubá motorika dětí byly na velmi dobré úrovni. Úroveň jemné motoriky byla ovlivněna věkem a délkou docházky do mateřské školy. Vcelku ale děti dosahovaly přiměřených výsledků.

Učitelka je vedla k samostatnosti v sebeobsluze, k úklidu hraček, poskytovala jim možnost podílet se na přípravě stolování. Jejich návyky v této oblasti byly velmi dobré. Rovněž zdvořilostní a hygienické návyky zvládá většina dětí na úrovni věku.

V sociálních vztazích převládala tolerance a ohleduplnost. Velmi dobrá byla úroveň kolektivních her.

Vzhledem ke způsobu vedení výchovně vzdělávacích činností je obtížné objektivně posoudit úroveň myšlenkových operací dětí. Ty neměly možnost ve větší míře uplatnit své poznatky a osvědčit své schopnosti při náročnějších činnostech.

Průběh a výsledky výchovně vzdělávací práce v mateřské škole jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Organizace a průběh činností ve školní družině (dále ŠD)

Povinná dokumentace je vedena průkazným způsobem. Jako přihlášky slouží zápisové lístky s osobními údaji a informacemi o době pobytu a způsobu odchodu žáků ze ŠD. Vnitřní řád stanovuje organizační pravidla, informuje o způsobu přihlašování a odhlašování žáků. Jejich docházka je pravidelná, absenci omlouvají rodiče písemně. Průběh výchovně vzdělávacích činností prokazujících plnění výchovného programu je pravidelně zaznamenáván v přehledu výchovné práce.

Výchovný program ŠD je organizován v souladu s potřebami žáků i podmínkami a potřebami školy. Pravidelně se střídají volné, pohybové a zájmové (výtvarné, pracovní technické, literární a hudební) aktivity. Režim dne obsahuje odpočinkové činnosti zařazené před odchodem na oběd do vzdálenější školní jídelny, po obědě pak klidový program, zájmové aktivity a pobyt venku. Příprava na vyučování není organizována. Pitný režim je zajištěn po celou dobu pobytu v družině.

Plán práce pro školní rok 2003/2004 zahrnuje návrh činností v oblasti hudební, výtvarné, tělesné, pracovní a literární výchovy. Obsahuje náměty vztahující se k ročním obdobím, změnám v přírodě, svátkům apod. Zpracovaný plán odpovídá velikosti školní družiny, jejím podmínkám a možnostem.

Ve sledovaných odpočinkových činnostech před odchodem do školní jídelny si žáci s ohledem na denní dobu volili výhradně vlastní aktivity, většinou to byly společenské hry nebo práce se stavebnicemi. Obsahem zájmové činnosti bylo cvičení s využitím videonahrávky zaměřené na rozvoj hudebně pohybových dovedností. Při jejich přípravě nebyla věnována dostatečná pozornost zajištění materiálních podmínek (např. potřebného tělovýchovného náčiní). Žáci se připraveného programu zúčastňovali na základě své volby, měli prostor pro vlastní aktivity a zájmy. Vychovatel volil nedirektivní způsob vedení, podporoval vytváření příznivých sociálních vztahů. Chování žáků bylo přirozené a klidné, z jejich vzájemné interakce byly patrné zažitě návyky soužití ve skupině. Komunikovali bez zábrán s vychovatelem i mezi sebou.

Celkově je průběh výchovně vzdělávací práce školní družiny hodnocen jako velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

❖ Údaje uvedené ve zřizovací listině Základní školy Jakubov u Mor. Budějovic, okres Třebíč vydané dne 15. října 2002 obcí Jakubov u Mor. Budějovic na základě usnesení obecního zastupitelstva ze dne 15. října 2002 pod čj. 30/2002 jsou v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydaného MŠMT pod čj. 31 697/02-21 dne 8. 1. 2003.

❖ Výchovně vzdělávací proces školy doplňují aktivity organizované v rámci zájmových kroužků – počítačového, logopedického, hry na flétnu, hry na kytaru a anglického jazyka. Škola dále organizuje např. kulturní vystoupení, výstavy a prezentace výrobků, sportovní turnaje, poznávací zájezdy pro žáky a rodiče v tuzemsku i v zahraničí, dopravní akci „Ajaxův zápisník“, vánoční posezení s rodiči, stanování spojené s brannými hrami apod.

Na činnost školy pozitivně působí spolupráce se zřizovatelem, dalšími školami v regionu, místní tělovýchovnou jednotou a jinými partnery.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy Jakubov u Mor. Budějovic, okres Třebíč vydaná dne 15. října 2002 obcí Jakubov u Mor. Budějovic v souladu s usnesením obecního zastupitelstva ze dne 15. října 2002 pod čj. 30/2002 s účinností od 1. 1. 2003
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 8. 1. 2003 pod čj. 31 697/02-21 s účinností od 1. 1. 2003
3. Rozhodnutí o udělení výjimky z minimálního počtu žáků pro Mateřskou školu Jakubov ve školním roce 2003/2004 vydané Krajským úřadem kraje Vysočina dne 9. 4. 2003
4. třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy pro školní rok 2003/2004
5. Řád školy a Vnitřní řád ZŠ v Jakubově ze dne 1. 9. 2003
6. záznamy z pedagogických rad
7. dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
8. kniha úrazů
9. personální dokumentace pracovníků školy
10. Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 2002/2003

11. Plán práce ZŠ Jakubov 2003/2004
12. organizační řád
13. minimální preventivní program „Škola bez drog“ pro školní rok 2003/2004
14. Plán práce výchovného poradce na školní rok 2003/2004
15. Plán kontrolní činnosti výchovného poradce pro školní rok 2003/2004
16. plány činnosti ředitelky školy podle jednotlivých měsíců
17. přehled výsledků kontrolní činnosti
18. kritéria hodnocení hospitační činnosti
19. plán a seznam akcí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků za rok 2003 a 2004
20. kritéria hodnocení pedagogických pracovníků a provozních zaměstnanců
21. hospitační záznamy ředitelky školy
22. zápisy z jednání třídních rodičovských schůzek
23. žákovské dotazníky a analýza dotazníkové akce
24. písemné práce žáků
25. žákovské knížky a deníčky
26. povinná dokumentace mateřské školy – evidenční listy všech přijatých dětí
27. školní vzdělávací program mateřské školy
28. týdenní plány výchovně vzdělávací práce
29. přehled výchovné práce mateřské školy
30. záznamy o docházce dětí do mateřské školy ve školním roce 2003/2004
31. plán práce školní družiny na školní rok 2003/2004
32. řád školní družiny
33. zápisové lístky pro žáky ve školní družině
34. přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny

ZÁVĚR

Přes nepříznivé složení pedagogického sboru z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti jsou personální podmínky vzhledem ke sledovanému průběhu a výsledkům výchovně vzdělávací činnosti i funkčnímu řízení školy hodnoceny jako velmi dobré.

Organizace a systém řízení zaměstnanců odpovídá velikosti, podmínkám a potřebám školy. Materiálně technické podmínky vzdělávání a výchovy umožňují plnění osnov zvoleného vzdělávacího programu pouze na základní úrovni. Jsou hodnoceny jako dobré.

V hodnocení průběhu výchovně vzdělávacího procesu převládají pozitivní zjištění zejména v oblasti plánování a přípravy výuky, využívání některých vyučovacích metod i interakčních vztahů mezi pedagogickými pracovníky a žáky.

Výchovně vzdělávací práce v mateřské škole je spíše frontální s převahou verbálních metod. Organizace a průběh činností ve školní družině i práce žáků v zájmových kroužcích se podílejí na primární prevenci sociálně patologických jevů a doplňují vzdělávací i výchovnou činnost školy.

Od poslední inspekce se změnila právní forma školy. Nově vzniklá příspěvková organizace sdružuje kromě základní i mateřskou školu, školní družinu a školní jídelnu. Zároveň došlo ke zlepšení materiálně technických podmínek školy, zejména v oblasti vybavenosti výpočetní technikou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Hutař	Jaroslav Hutař, v. r.
Členka týmu	Eva Cepková	Olga Drápalová, v. r.
Členka týmu	Renáta Hánová	

V Třebíči dne 15. března 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. 3. 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jana Šerháková	Mgr. Jana Šerháková, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Otomárova 3, 674 01 Třebíč. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-04-13	k4-1073/04-11021
Zřizovatel	2004-04-13	k4-1074/04-11021
Rada školy	—	—

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
—	—	Připomínky nebyly podány.